

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Yhteisjärjestö pitää kannatettavina esitettyjä muutoksia, joilla vähennetään TE-toimistojen ja kuntakokeilun kuntien selvitystyötä ja lausuntojen antamista opintoihin liittyen. Opintojen laaja selvittäminen voi toisinaan olla epätarkoituksenmukaista ja hidastaa työttömyysetuusoikeuden selvittämistä. Hidas prosessi voi myös viivästyttää mahdollisten työttömyysetuuksien maksamista ja sitä kautta vaikuttaa opintojen keskeyttämiseen tai halukkuuteen aloittaa opinnot, mistä syistä ehdotettuja muutoksia voidaan pitää tarkoituksenmukaisina. Muutokset myös selkeyttäisivät työttömyyden aikaisen opiskelun vaikutusta työttömyysetuuteen ja helpottaisivat työnhakijoiden ymmärrystä asiasta. Tämä helpottaisi myös TE-toimiston, kuntien ja maksajien työnhakijoille kohdistamaa viestintää.

Esityksen mukaan työnhakijan ei tarvitsisi jatkossa ilmoittaa TE-toimistolle tai kokeilualueen kunnalle opinnoista, jotka eivät vaikuta työttömyysetuuden saamiseen. Tämän osalta Yhteisjärjestö pitää tärkeänä, että siitä, mitä opintoja tämä koskee, tiedotetaan riittävän selkeästi ja kattavasti.

Tällä hetkellä Uudenmaan TE-toimisto antaa lausunnot opintojen vaikutuksesta työttömyysetuuteen. Alueelliset TE-toimistot ja kuntakokeilun kunnat voivat antaa lausuntoja lyhytkestoisista opinnoista. Toisen lakiesityksen (HE 61/2022) mukaan alueelliset TE-toimistot ja kuntakokeilun kunnat voisivat antaa jatkossa lausunnot myös päätoimisista opinnoista, joihin ei liity harkintaa sekä muista, ei päätoimiseksi katsottavista opinnoista. Vain harkintaa vaativat siis jäisivät tutkittavaksi Uudenmaan TE-toimistolle. Esitystä pidetään tältä osin hyvänä, koska se nopeuttaa ja sujuvoittaa prosessia.

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Yhteisjärjestö toteaa, että seuraamusten määrä voi kasvaa, kun omaehtoisia opintoja opiskelevien on osallistuttava työnhakukeskusteluihin ja hakea työmahdollisuuksia. Tämä voi lisätä työnhakijan menettelyn johdosta annettavien muistutusten määrää ja mahdollinen seuraamusten kasvu lisäisi myös maksajien työmäärää.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Yhteisjärjestö pitää kannatettavana, että työttömien mahdollisuuksia opiskella sivutoimisesti työttömyysetuudella parannetaan. Myös muutos, jonka mukaan työsuhteen aikana aloitetut opinnot eivät estäisi työttömyysetuuden saamista, jos työttömyys johtuu työnhakijasta riippumattomasta syystä, on selkeyttävä ja kannatettava.

Esityksen mukaan, jos on aloittanut työsuhteen aikana opinnot, oikeus työttömyysetuuteen olisi jatkossa myös opintojen ajalta, vaikka tulisi tuta-syistä irtisanotuksi tai lomautetuksi. Esitykseen voisi tarkentaa, että koskisiko mahdollisuus myös tutkintoon johtavaa opiskelua (HE s.31).

Esityksen mukaan osana työllistymistä edistävää palvelua voisi suorittaa ammatilliseen tutkintoon kuuluvia näyttöjä ilman, että ilmoittautuminen opiskelijaksi oppilaitokseen näytön suorittamista varten estäisi työttömyysetuuden saamisen. Esityksestä jää hieman epäselväksi, että tarkoitetaanko kohdalla palkattomia vai palkallisia harjoitteluajoja. Tulisiko näistä ajoista kuitenkin lausunto erikseen maksajalle (HE s.32)? Työnhakija saattaisi ilmoittaa näistä ajoista maksajalle hakemuksellaan, jos lausuntoa ei tule. Onko näin ollen tarkoitus, että maksaja tutkisi tai pyytäisi säissä tilanteissa selvityksen? Olisiko näyttöaikojen ajalta oikeus korotettuun ansio-osaan? Esitystä voisi tarkentaa edellä olevien kysymysten osalta.

Voimaantulon osalta esityksestä jäi pohdituttamaan, että miten voimaantulo tapahtuisi jaksotettujen opintojen osalta? Olisiko opintokokonaisuuden alkupäivä määräävä vai kulloisenkin opintojakson? Katsotaanko henkilön oleva jaksojen välillä opiskelija vai ei? Miten tulkitaan voimaantulo sellaisten opintojen osalta, jotka ovat olleet välillä keskeytyneenä? Arvioitaisiinko niitä uuden vai vanhan säännöksen mukaan?

Villman Aki
Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry